

KLOFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:

Egy évre	240 Lei.
Fél évre	120 Lei.
Egy negyed évre	60 Lei.
Egy hóra	20 Lei.

Hirdetések árszabás szerinti díjazás mellett vétetnek fel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG

Aradi és Csanádi Egyesült Vas-
útak palotájában.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Vállalat
Bulevardul Regele Ferdinand I.
(Jószel főherceg-utj) 22. szám.

TELEFON-SZÁM 161.

ARAD, 1922.

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF.

Kedd, február 14.

A lakástygyek mizériái!

(Béremelés Utópiában.)

Kevés törvényt sújtott még annyira az agyonmagyarazások sorsa, mint épen a sokat vitatott lakástörvényt. Más törvényeknél is hozzá vagyunk ahhoz szokva, hogy sok mindent beléjük magyarázzanak, de hogy még a hatálybalépés időpontját is elvitassák, — ez egészen új jelenség. A törvény 1921. szeptember elsején lépett ugyan életbe, de a bíróságok és lakáshivatalok csak folyó évi május hó elsejével akarják az éves lakások béremelését megengedni, noha a törvény életbe léptét követő bérnegyed 1921. november elsején kezdődött. Mivel a törvény nem tesz említést a béremelés kezdőpontjának 1922. május elsejéig való kitolásáról, kétségtelen, hogy a fenti törvényt magyarázat szerzett jogokat sért, s ép ezért nem ártana, ha a törvényhozás egy szakaszos rövid törvénnyel segítene a bajon.

Új béremegállapító bizottságokat kérünk!

Az amúgy is tulterhelt lakáshivatal figyelemmel a mai tulajdonos személyzeti létszámára és figyelmetének tempójára, belátható időn belül nem fogja elintézhetni az immár 3000-en felülre szaporodott béremegállapítási kérvények tömegét. Minthogy azonban a lakástörvény világosan megszabja a béremelés számítási alapját és maximumát, a legcélravezetőbbnek látnám a bérérték megállapító bizottságok mintájára egy-egy szomszédos tiszviselőből és egy-egy építészből álló béremegállapító bizottság alakítását — a szükséghez képest esetleg többet is — minden adókerületben, amely bizottságok egy-egy háztulajdonossal és lakóval négytaguakká egészülnének ki. E bizottságok hivatalból beszerzett 1914. évi bérjövendelmik és adókimutatások és az összes építményrészek megtekintése alapján nemcsak a vitássá tett lakbéréket állapítanák meg, hanem kötelesek volnának valamennyi ház összes helyiségeinek bérét megállapítani és az egyes lakások, irodák, üzletek, műhelyek, raktárak stb. bérét a lakók között aránylagosan felosztani. E bizottságok, amelyek határozata ellen egyfoku felelősséggel lehetne helye a törvényszékhez, rövid három hónap alatt az összes lakbérmegállapításokat elintéznék.

Kötelező lakbérkataszteri!

Az így készítenő lakbérkataszter tényleg volna úgy a tulajdonos, mint a régi, valamint az újonnan beköltöző lakóra nézve is, aki gyakran túlmagas bérarányt kénytelen tenni, csak hogy a beköltözéshez szükséges beleegyező nyilatkozatot elnyerhesse és sokszor kénytelen megfizetni azt a bért is, amit a régi lakó még a törvényes kereteken belül sem hajlandó magára vállalni. A lakbérkataszter jogerősen megállapított tételei aztán további törvényhozási intézkedésig bíróságokra, hatóságokra és felekre nézve egyaránt kötelezők volnának.

Mi történjék a hajléktalanokkal?

Kevés sajnálatraméltóbb ember van azoknál, akik hónap és évszámra járnak a lakáshivatal előszobáit anélkül, hogy megfelelő lakáshoz tudnának jutni. Sokon a hosszas katonai szolgálat vagy hadifogság, mások szerencsétlen családi vagy egyéb csapások következtében nem tudtak mindeddig lakáshoz jutni, noha ezek többnyire jól kereső ipari munkások, kisiparosok, kiskereskedők, magánhivatalnokok stb., akik szívesen megadnák a mai viszonyoknak megfelelő béreket is, csak hogy lakáshoz juthassanak. Irigylésre méltó szívósággal igyekeznek előszobából, kamrából, pincéből, sőt gyakran istállóból is hevenyészve átalakított szükséglakásaikból szabadulni s éles szemükkel mindjárt meglátják, ha valahol lakás ürül meg, de bármily gyorsan rohannak is az új kérvénnyel a lakáshivatalhoz, valaki, akinek jobb szívatja, vagy több szerencséje volt, többnyire már megelőzte őket. A hajléktalanokból lesznek aztán azok a jól fizető albérlők, akik egy-egy szobáért közös konyhasználattal, vagy anélkül havi 200—400 lei bért fizetnek annak a főbérlőnek, aki havi 10—15, legjobb esetben havi 30 leit fizet a háztulajdonosnak a teljes 2—3 szobás lakásért, műhelyért stb. Ebből a számszögből nézve a bért nem emelő főbérlők anyagi helyzete is egészen másképp fest. Ily körülmények között a legtermészetesebb tehát az, hogy a hajléktalanok és az albérlők, akik nem bírják a horribilis 10—20 ezer, sőt üzlethelyiségeknél a 40—80000 leit is gyakran kitevő lelépési díjakat megfizetni, a szabadköltségű jogok rendületlen hívei s

szavúknak csak azért nincs súlya, mert még nem tömörültek egyesülétté.

Az építőipari munkások végzetlen helyzete.

Amíg akadémikus vitatkozások folynak a béremelés, vagy nem emelés, a felmondás vagy fel nem mondás kérdéseiben, azalatt a házak siralmasan leromlanak, s a külvárosokban egyre szaporodik a gerendákkal alátámasztott s összedűlni készülő házak száma. Épületet nem javított senki, hiszen 1—2 lépcsőfoknak, vagy 2—3 méter ereszcatornának a megjavítása némely lakónak 2 évi házbéréből sem telnek ki. E kényszerhelyzetnek igen sajnálatos áldozatai az építőipari munkások, akik a forradalom óta mindig reménykedtek, hogy majd csak megindulnak az építkezések, — s ime azt látják, hogy bizonyos oldalról még újabb, hosszabb időtartamu korlátozást kérnek a felmondási és költözködési jogok Eddig az építési vállalkozók előlegei és a munkabérek reménye tartották bennük a lelket. De, hogy vajon az építési vállalkozók ki fogják-e őket még a jövőben is — dacára az építkezési ipar kilátástalan helyzetének — előlegekkel segíteni, az nagyon kérdéses. Nincs kizárva az sem, hogy az építőipar további teljes pangása esetén — mert a lakásjogi mai megkötöttsége mellett senki nem épít — munkanélküli segélyre fognak szorulni, ami a közterhek újabb súlyos emelését vonná maga után.

A lakbérleti jog megkötöttségének következményei.

A statisztika azt tanítja, hogy évenként 1.5—2 százalékkal szaporodik a lakosság száma. A lakbérleti jog mai megkötöttségének további fenntartása mellett senki sem fog ugyan építkezni, de mindenki lakáshoz akar majd jutni. Hogy lehetséges ez? Ugy, hogy az előálló kényszerhelyzet hatása alatt a lakás maximumot 6 szobáról 4-re, 3-ra, esetleg 2-re szállítja majd le a törvényhozás, mint pl. Szászországban, s ugyanazok, akik most minden kényelmet élveznek ugyan, de bért emelni nem hajlandók, kénytelenek lesznek majd csendes lakásukat egy-egy tisztos, de esetleg sokgyermekű munkás, kisiparos, kiskereskedő stb. családdal megosztani. S akkor majd saját kárukon meg fognak győződni róla, hogy kár volt

azt a lehetetlen helyzetet felidézniük.

Ennek a nem kívánatos helyzetnek a bekövetkezése csak akként lesz elkerülhető, ha a törvényhozás kötelező lakbérkataszter mellett megengedi a szabad felmondást és szabad költözködést. E három intézmény nélkül azonban ne várjunk egyebet, mint egyfelől dusan felburjánzó lakásuzsorát, másfelől kényszerrekvirálásokat a végtelenségig.

Dr. Székely Aladár.

Miniszterek Erdélyben.

(Utastítás a prefektusoknak.)

SATUMARE (Szatmár) Bratianu Vintilla és Mosoiu miniszterek tegnap délután ideérkeztek. A minisztereket a pályaudvaron a polgári és katonai hatóságok képviselői fogadták, majd szűkebb körű bankett volt. Utána a miniszterek a liberális párt vármegyei vezetőivel értekezletre gyültek össze, melyen megállapították a megyei jelölteket. A listát szerdán publikálják. A Román Távirati Iroda beavatott helyről nyert értesítés alapján közli, hogy Szatmár vármegyében a következő jelölések történtek: Satumare: Chereches István, Nagybánya: Bratianu Vintilla, Nagykároly: Mosoiu tábornok, Krassó: Popescu őrnagy, Nagysomkut: Dr. Ragos tanár. (RTI.)

CLUJ. Clujon a mai napon öt miniszter tartózkodik, amely önmagában is bizonyítja, hogy a választási harcok központja kétségkívül Cluj városa lesz. Bratianu Vintilla és Mosoiu miniszterek ma délután érkeztek vissza Satumareről. Banu, Cosma és Zigre miniszterek már szombat óta itt tartózkodnak. A liberálisok ma értekezletet tartottak, amelyen véglegesen megállapították a hivatalos jelöltek listáját, amelyet szerdán fognak publikálni. (RTL)

CLUJ. Az erdélyi prefektusok tegnap délután 5 és 8 óra között az államtitkárságon tanácskozást tartottak, amelyen a prefektusok utasítást kaptak a választások alatti tanúsítandó magatartásukra nézve. Az államtitkárság utasította a prefektusokat, hogy a választási szabadságot mindenütt respektálják és csak ott avatkozzanak be, ahol a dinasztia, a hadsereg és az állam biztonsága van megítélendő. (RTL)

Az aradi jelölések.

(Eddig két szenátor- és két képviselőjelölt van.)

A szenátorok és képviselők kandidálásának előkészítése ma délelőtti megtörtént a városnázán dr. Angel István polgármester előtt. Dimitrescu-Bumbesti és Borlodon János szenátorjelöltek és Fisan János képviselő jelölt hívei jelentkeztek ma délelőtti és aláírták a kandidáló íveket. A képviselőjelöltek hivatalos kandidálása február huszonötödikén, a szenátoroké pedig huszonnyolcadikán fog megtörténni, amikor a központi választmány felülvizsgálja a ma délelőtti aláírt kandidáló íveket és a kandidáltakat szenátor, illetve képviselőjelölteknek nyilvánítja. Dimitrescu-Bumbesti volt szenátor parasztpárti programmal Borlodon János liberális párti programmal szenátornak, Fisan János pedig pártunkívült programmal képviselőjelöltnak lép fel. Bratfanu Vintilla pénzügyminiszter táviratilag értesítette dr. Marcus Mihály prefektust, hogy a liberális párt részéről felajánlott jelöltséget elfogadja. Eddig Aradnak két szenátor és két képviselőjelöltje van.

Arany János emlékezete.

(A Kölcsey-Egyesület VI. zsuriá.)

A Kölcsey-Egyesület vasárnapi zsuriát Arany János maradandó emlékének szentelte. Zsufolásig megtöltötte a közönség a Kulturpalota nagytermét. A műsor első száma dr. Prohászka László verses prólója volt, amelyben a költészet vallásos motívumokkal vegyült. A közönség tetszéssel fogadta a gondolatokban gazdag poétikus prólogust. A műsor második száma özv. Wittauschek Lajosné szavatai voltak. Arany „Rachél síralma” és „Léteszem a lantot” című költeményeit adta elő füzzel és bensőséggel. A közönség lelkesen megtapsolta a tehetséges előadót. Ezután dr. Krenner Miklós Arany Jánostól mondott beszédet. A társadalomtudós és szociológus minden kvalitásával ékeskedett a dolgok mélyére hatoló elemző és érdekes beszéd. A közel ötnegyed óráig tartó beszéd után a közönség újból és újból felharsanó tapsal jutalmazta dr. Krenner Miklóst. Kallós J. az aradi városi színház kiváló drámaírója szavalt a „Walesi bárdok”-at és a „Családi kör”-t. Erő és kiforrott temperamentumomhoz Kallós szavataiban, mely a „Családi kör”-ben nyájas, közvetlen hanggá olvadt. A műsor utolsó száma az Unger Ernő által megzenésített „Tetemrehívás” ballada volt. Róna Dezső énekelte szépen, érzéssel a filharmonikusok zenekísérete mellett. A zenésítés vérbeli zeneköltő munkája, kiürzik ez a felkiállatoknak megfelelő színelőadásokból, egyszerűval értékes, komoly főrekvés Unger Ernő részéről. A filharmonikusok precíz munkát végeztek Unger Mór karmesterrel az élükön.

Botrányok a magyar nemzetgyűlésen

(Vihar a választójogi javaslat körül. — Szmracsányit a mentelmi bizottság elé utasították.)

BUDAPEST. A magyar nemzetgyűlés szombati ülésén tárgyalta a választójogi javaslatot, amely azonban nem tudtak letárgyalni, mert az ülés legnagyobb része botrányokba fulladt. Délben kezdtek meg a választójogi törvényjavaslat tárgyalását. Karafiáth Jenő előadó óriási fóliánsok és papirkazlak mögül kezdett beszélni, unalmasan, egyhanguan és szüntelenül. Statisztikákat olvasott fel és állandóan a saját véleményét fejtegette, holott a választójogi bizottság állásfoglalásáról kellett volna referálnia. Mint a saját véleményét mondta el, hogy a nyílt szavazás jellemfelesztő.

— Szuronyok árnyékában mennek az urnák elé! — kiáltotta Dinich Vidor.

Ezután Karafiáth francia és egyéb véleményeket ismertetett a nyílt szavazás mellett. Szerinte vannak, akik azt mondták, hogy a titkos szavazás a becstelenség választójoga.

— Menjen ki ezzel a felfogással a választói elé! hallatszott balról.

(„Menjen a mumiákhoz.”)

Ettől kezdve állandóan óriási zaj közepette olvasott Karafiáth úgy, hogy egyetlen szavát sem lehetett egy darabig érteni. A zajongók az ellenzék és a legitimisták voltak. Óriási adathalmazokkal küzdött az előadó a titkosság ellen. Az ellenzék hevesen tiltakozott az ellen, hogy az előadó a titkosság ellen harcol az emelvényről, holott a bizottság, amelynek véleményét referálnia kellene, a titkosság mellett döntött. Ilyen felkiáltások röpködtek az előadó felé: — Menjen le az emelvényről.

Bródy Ernő éles hangja pedig óriási derűtség közben csattogott az előadó felé: *Menjen a mumiákhoz!*

A zaj most már elviselhetetlen lett, Karafiáthnak egyetlen szavát sem hagyták most már megjegyezés, ellentmondás nélkül. A kaoszából kihallatszott Bródy Ernő hangja: Kriptába, kriptába!

Az elnök nem tudta a rendet helyreállítani és ezért az ülést felfüggesztette. Rövid szünet után Karafiáth romboló zajban folytatta. Beszéde olyan unalmas volt, hogyha az ellenzék temperamentuma nem produkált volna némi érdekességet, mindenki elaludt volna a teremben. Sokan közbekiabáltak, hogy ez nem egyéb, mint kenetes halotti beszéd. Bródy közbe is kiáltott ilyen módon:

— Latiatuk feleyn zumtuchel mik vogmuk!

A halotti beszéd kezdete...

A baloldali korus ezt kiáltotta:

— Mi van a kiviteli panamákkal?

— Mi van a sertéssel?

— Mi van a liszttel?

Szmracsányi György hangja állandóan hallható volt: magából kikelve tiltakozott az előadó módszerére ellen és követelte, hogy Karafiáth a bizottság álláspontját referálja. *Botlik József* alelnök folytonosan rázta a csengőt, de a rendet ő sem tudta helyreállítani, a miért ismét felfüggesztette az ülést. Az elnök szünet után figyelmeztette Szmracsányit, hogy a mentelmi bizottság elé fogja utasítani. Mire Szmracsányi azt kiáltotta: *Le az előadói emelvényről! miköben felállt e helyéről és a padot verte.*

— Szerbiában... kezdte magyarázni ismét Karafiáth, mire Bródy Ernő megkérdezte tőle:

— Mi van a pápuákkal?

(Az előadó a titkosság mellett.)

Az előadó szava most már teljesen elveszett a nagy zajban. Most már senki sem törődött sem az elnökkel, sem az előadóval. A kiscigizók és az ellenzék egész dikciókat vágtak ki egymással szemben éktelen zsvajban. Végre Karafiáth nagyot sóhajtott és ezek után kijelentette, hogy a titkosság mellett van. Beszélte ezután a lajstromos szavazásról és arról, hogy nem foglalták a javaslatba a hősök választójogát.

— Elég szegény! kiáltotta Szmracsányi.

— Mi van a hadviseltek választójogával? érdeklődött *Friedrich István*.

— Vérezni jó volt, szavazni nem? kérdezte *Fangler Károly*.

— Mikor Karafiáth államtitkár akart lenni, — szólt közbe *Friedrich*, — nálam azzal ajánlkozott, hogy megcsinálja a titkos választójogot!

Erre Karafiáth megint írásokat vett elő, a legitimista oldalon tizen tizenötön egyszerre feltartották a kezüket a megadás jeléül:

— Ne olvass! Ne olvass! Az Istenért csak ne olvass!

— Ez komoly előadó? kérdezte a kiscigizáktól Szmracsányi.

— Szegény Magyarország! — sóhajtott *Fangler*.

— Hát azokban mi van? kérdezte az előadói emelvényen tornyosodó kötetekre mutatva Szmracsányi. — Álmokönyv is van köztük?

(A mentelmi elé.)

Az elnök erre előterjesztést tett, hogy Szmracsányi Györgyöt utasítsák a mentelmi bizottság elé.

— Rendben van! — integetett az elnök felé Szmracsányi. — Én is rászavazok!

— Gömbös verekedett, mégsem utasították a mentelmi elé! — mondta *Huszár Elemér*.

Mikor az elnök szavazásra tette fel a kérdést, az egész ellenzék élén Szmracsányival felállott a

helyéről és gúnyosan megszavazta Szmracsányinak a mentelmi bizottság elé való utalását. A kormánypart őrve maradt, mire *Friedrich* az elnök felé kiabált:

— Leszavazták! A kormánypart szavazta le!

A jelenet óriási derűtségbe fulladt. Végül a kormánypart is felállt és megszavazta az elnök előterjesztését. A választójogi javaslat tárgyalását azonban a legközelebbi ülésre halasztották azzal, hogy kimondották a sürgősséget.

A pápa megkoronázása

Százézernyi tömeg a Vatikánban.

RÓMA, XI. Pius pápa ünnepélyes megkoronázása vasárnap délelőtti a legnagyobb ünnepek között folyt le a Szent Péter-templomban. A koronázási ceremónia három és félóra hosszat tartott. Az egyházi ünnepség után a pápa teljes ornátusban megjelent a bazilika külső erkélyén és százézernyi tömeg lelkes éljenzése közben pápai áldást osztott. A Szentatya nagyon megindultnak látszott. A lelkes közönség körében több ezer külföldi és vidéki volt. A kivonult rendőrség és katonaság a legnagyobb erőfeszítéssel tudta fenntartani a rendet.

Javul a forgalom.

(A román-magyar vasúti tárgyalások eredménye.)

BUDAPEST. Az idegenforgalmi részvénytársaság budapesti vezérigazgatója nyilatkozott egy újságíró előtt. Elmondta, hogy a forgalomban és az utlevelek terén javulás várható. A politikai szempontok a franciáknál, belgáknál és jugoszlávoknál érvényesülnek a legjobban. A menetjegyiroda három állam kivételével minden ország vasúti és hajózási állomására adhat ki jegyeket. Egyelőre Romániába sem adhat ki jegyeket, de az erre vonatkozó tárgyalások már befejeződtek és a megfelelő berendezés folyamatban van. A mai utazási viszonyok a békeállapothoz viszonyítva kétharmadnyi hanyatlást mutatnak. Magyarországnak a legjobb közlekedése Romániával, Csehországgal és Ausztriával van. A békebeli 12 vonal helyett Jugoszláviába csupán két vonal vezet. A Romániával folytatott tárgyalások a legjobb uton haladnak abban az irányban, hogy a vasúti forgalom megjavuljon.

— Amerika elengedi a háborús adósságokat. Washington. *Kohn Ottó* amerikai bankár részletes tervet közöl a sajtóban arról, hogy az Unió milyen feltételek mellett engedné el a szövetségesek adósságait. Amerika a következő pontokhoz ragaszkodik: 1. A jövőtételi kérdés teljes rendezése. 2. Az európai országok államháztartásának rendezése. 3. A váltóár-folyamok megállapítása. Abban az esetben, ha az antant elfogadja ezeket a pontokat, Amerika elengedné a háborús adósságokat.

Megalakult a magyar nemzeti párt

(Kritika a magyar néppártokról. — Minden magyarnak össze kell fogni)

CLUJ. Tegnap délután 6 óra körül tartotta alakuló nagygyűlését a magyar nemzeti párt. Fekete-Nagy Béla volt polgármester helyettes nyitotta meg a nagygyűlést néhány szóval jelezve a célt, amelyért összejöttek. Dr. Óvári Elemér ügyvéd ismertette a magyar nemzeti párt programját. Röviden vázolta a párt megalakításának okait. A magyar néppárt szerinte nem biztosítja eléggé a felekezeti iskolák védelmét, másrészt nem a magyarság, hanem Erdély részére követeli az autonómiát. Ezen két ok miatt szükségesnek látta az új párt megalakítását, amely azonban nem fog a magyar néppárt ellen harcolni, sőt egymás mellett kell küzdeni ennek a két magyar pártnak. Felolvassa a párt 12 pontból álló programját. Utána dr. Gabányi ügyvéd beszélt, aki ismertette a két párt közötti ellentétkeket és kijelentette, hogy a nyelv, hit és kultúra lesz a legbecesebb a magyarság előtt. Erre kell a két párt, amely távol áll minden demagógiától.

Ezután Seprődi János tanár szólalt fel, aki koncedálta ugyan, hogy mindkét párt egyért harcol. De mégis meg kellett alakítani a

magyar nemzeti pártot, mert a magyar néppárt az urak ellen izgat, sőt már az alakuló ülésen, a mikor Jósika Samu üdvözölte a magyar néppártot, az elnöklő Kecskeméthy kijelentette, hogy az üdvözlést köszöni, azonban a magánok közreműködéséből a magyar néppárt nem kér. Azonkívül a magyar néppártban bizonyos averzió van az értelmiségi osztállyal szemben, holott a magyarsághoz éppen úgy oda tartozik a parasztság, mint az urak vagy a mágnások és mindenkinek joga van politikailag is szerepelni, a mennyiben arra hivatott és képes. A magyar néppárt ezzel demagógiát üz s ezért van szükség a magyar nemzeti pártra, amelyben úgy a nép, mint az urak helyet foglalhatnak. A magyar nemzeti párt igenis a magyar értelmiségnek juttatja a vezető szerepet s a mágnásokat sem fogja kizárni. Ezután Nyíró József, a néppárt vezetője nevében beszélt és visszautasította a támadásokat. Végül Jósika Samu báró köszöntötte a magyar nemzeti pártot a Magyar Szövetség nevében és egységes munkára hívta fel a magyarságot.

né, Neyné (Arad), Kósa Margit, Zimmermann Elza. A bál másnap délelőtt tíz óráig tartott. A kitünö zenét Putzi közkedvelt aradi zene-kara szolgáltatta.

— A Hakoah műsoros táncestélye.

A Hakoah aradi zsidó sport-egyesület szombaton este tartotta a Fehér Kereszt nagytermében műsoros táncestélyét, amely kétségtelenül az idei báli szezon egyik legsikerültebb eseménye volt. A műsor Reichert Jenő ötletes prólogja vezette be, melyet Engel Lenke mondott el ügyesen. Barna Tibor és Morgenstern Irma közvetlenül adtak elő egy rövid Molnár Ferenc apróságát, majd pedig elegánsan és a közönség élénk tetszése mellett modern szalontáncokat mutattak be. Dr. Ungár Imre, Farkas Ilus zongorakísérete mellett Wienmarsky Duziász című muzsikáját hegedülte stílusos átértéssel. Szalay Aranka Mendelssohn Hoffnungját és Rubinstein Azráját énekelte. Darvas Ernőné kíséretén meglátszott, hogy öntudatos, professzionista játékos áll a zongoránál. Precíz, szép kísérete minden dicséretet megérdemel. Grünwald Sámuel volt budapesti főkantor a Sídónó Rechá-ját, a Carmen Virágáriáját majd a zsidó hosszunap egyik legszebb egyházi énekét adta elő sok melegséggel, pompás technikával. Kalmár Baba, aki bájos közvetlenséggel, színpadi rutinnal adott elő egy sport monologot. A konferenciér szerepét Darvas Ernő a kiváló színművész látta el a töle megszokott ügyességgel, szellemesen. „Házmaster” című tréfája falrengető kacagásra ragadtatta a termet teljesen betöltő publikumot. A Hakoah ünnepélyen dr. Marcus Mihály prefektus, dr. Belles Jenő alispán, Gritta Ovidiu rendőrprefektus, dr. Ang. István polgármester és Zima Tibor kamarai főtitkár is megjelentek. Kalmár József, dr. Singer Jenő és dr. Vörös László üdvözölték őket a sportegyesület vezetőjének nevében. Az éjfélű szépségverseny első győztese König Baba lett, a második díj nyertese pedig Gellért Irén színművésznő. Kalmár Baba, Schwartz Margit, Morgenstern Irma és Iványi Menyhértné is sok szavazatot kaptak.

A cionisták jelöltje.

(Muszáj nevetni!)

Cluj híradás szerint az ottani magyarság állítólag nem állít jelöltet a mostani választáson. Magyar jelölt hiányában a Zsidó Néppárt, az erdélyi cionista-szervezet lép aktivitásba. A Zsidó Néppárt holnap tartja alakuló gyűlését, amelyen az aktivitás módosításait beszélük meg. Híradásunk arról szól, hogy a Zsidó Néppárt okvetlenül állít jelöltet zsidó nemzeti programmal. A párt jelöltje Székely Béla cluji hírlapíró. Nem tudjuk, hogy Székely Béla milyen érdemeket szerzett a zsidó nemzeti mozgalomban, de azt mindenesetre csodáljuk, hogy a Zsidó Néppárt választása éppen Székely Bélára esett, akinek legutóbbi aradi szereplése nem volt éppen a legrokonszenvesebb. Ugy tudjuk, hogy a cionista-mozgalomnak vannak

Clujon nevesebb reprezentánsai Székely Bélánál. De ha már őt választották a cionisták, hát kandidateálják, hadd tegye nevétségessé a zsidó nemzeti mozgalmat.

„A kődobáló szellemek.”

(Hogy derült ki egy lopás?)

Rémregénybe illő titokzatos históriára derített ma világosságot a rendőrség. Hetekkel ezelőtt irtunk a Piata Catedrailei (Thököly tér) 6. számú titokzatos házról, a melyet a spiritiszták szerint „megszálltak a jó vagy rossz szellemek és kődobálásokkal kellemet lenkedtek a sötétség leple alatt a ház lakóinak. A szellemek, különösen Veres Ida szobaleányt, aki Beregszász Lajos szücszmester-nél van alkalmazásban, vették célba. A spiritisztáknak tápot adott a szellemek megjelenése és az egyik spiritiszta csoport úgy magyarázta, hogy rossz szellemek garázdálkodnak a házban. A másik szerint nem a szellemek, hanem a ház lakói rosszak és különösen Veres Ida követetett el valami olyan főbenjáró bűnt, amelyért a szellemek megbüntetik. A titokzatos dobálódzás kivétel nélkül minden este megismétlődött. Az emberek, akik tudták „a lelkek garázdálkodásáról”, szent borzalommal bámulták a szellemek által megszállt házat. A rendőrség is tudomást szerzett az esetről és nyomozni kezdett. A nyomozás azonban hosszú ideig nem vezetett eredményre.

A napokban azután különös dolog történt. Veres Idát egyik szellem egy fadarabbal úgy mellbe vágta, hogy a különben is gyenge szervezetű leány beteg lett. Beregszász szücszmester felesége ápolta a beteg leányt. Tegnapelőtt azután jobban érezte magát és kiment az udvarra. Őri János házmaster felesége azzal fogadta a leányt, hogy a leány apjától levelet kapott, amelyben azt írja, hogy az Ida ne merjen a szemei elé kerülni, mert azt hallotta róla, hogy gonosz életet él és hogyha a szemei elé kerülné, megölné. A leány annyira felizgatta a házmasterné híre, hogy ájultan esett össze. Az ájult leányt bevitték szobájába, ahol az elmúlt éjszaka nagy lázban feküdt és lázalmában, miközben még hárman voltak a szobában beszélni kezdett:

— Megesküdtem, hogy nem árulom el azt, hogy a pulykát honnan loptad? Egész nyugodt lehetsz afelől, hogy az eskümet megtartom.

A leány suttogó hangon még érthetetlen szavakat mormolt, a melyeknek értelmét azonban nem tudták kiverni. Beregszász né csodálkozva hallgatta a leány szavait. Hetekkel ezelőtt ugyanis 3 pulykája és hat tyukja eltűnt. A leány később magához tért. Beregszász né megkérdezte tőle, hogy ki lopta el a pulykáját, a melyről lázalmában beszélt. A leány rémülten vette tudomásul, hogy esküje ellenére önkéntelenül elárulta a lopást és bevallotta, hogy mielőtt Beregszász néknél szolgált volna, ugyanabban a házban Őri János házmaster-nél lakott. Őri Jánosék a legnagyobb nyomorban éltek, úgy, hogy egy izben elhatározta, hogy zálogba teszi ruhaneműjét, mert segíteni akart a nyomorgó embereknek.

Mulatságok.

Nőgyöleli bál

Chisineu (Kisjónán).

Nagy erkölcsi és anyagi sikerrel folyt le a chisineui izr. nőgyöleli jelmezes álarcos bálja. Megjelent chisineu és a környék előkelő társadalmá, nemzetiségi különbség nélkül. A kaszinó feldiszipított termében nyüzsgő színes jelmezek egy nagyvárosi bál előkelő képét adták. A rendezésen Braun Fülöpné elnök rutinos vezetésével a szebbnél-szebb hölgyek egész gárdája fáradozott, akiknek munkáját az ottani katonai parancsnokság és a polgári hatóságok nagy előzékenységgel támogatták. Az estélyre Somló István és Margittay Adolf szerkesztésében jól sikerült alkalmi lapot is adtak ki. Jelen voltak jelmezben: Schuller Jánosné (makao), Schuller János (domino), Bayer Györgyné (domino), Bayer György (Pierrot), Liebig Ferenc őrnagy neje (cigány nő), Hollósy Magda (ördög), Gui Florika (pipacs), Gui Tódor (lakáj), Korubszky Mariska (cigányleány), Menczer Imre (parkettáncos), Koch Miklós (bajazzó), Fon Klári (rokokko), Fon László (apache), Braun Béla (domino), Somló István (hirdető oszlop), Mann Jenő (cukorsüveg), Dénes Izorné (cigány nő), Fekete Lászlóné (román nő), Fekete Béby (papagály), Gellért Boriska (makao), Fodor Mariska (jockey), Fülöp Adolfné (hollandi nő), Olasz Gizi (Pierrette), Schleifer Árpádné (keleti nő), Schleifer Árpád (bohóc), Löwy Bözsi (rózsa), Szőke Ilus (kinai nő), Hajnal Mórné (ördög), Hajnal László (japán), dr. Goldzieher Mártonné (éj királynője), Gilly

Hedvig (hólapda), Schmiédrt Mártha (hollandi leány), Juhász-Nyitó Alice (táncosnő), Messer Piri (meissenai porcellán baba), Messer Béla (péklegény), Mann Géza (szerelem bolondja), Bleyer Andor (pólyásbaba), Messer László (parkettáncos), Wrbitzky Lipót (domino), Ney Aladárné (Biedermeyer), Schwartz Rezsín (margaréta), Stauber Józsefné (török nő), (Kiepfli mértőkné (Biedermeyer), Beck Teri (Pierrette), Polis Bujorné (ördög), Goldis Aurika (bohóc), Morár Silvia (lepke), Erdős Irén (kártya), Erdős Hajni (csillog), Fülöp Adolf (chartreuse), Reik Károlyné, Löwy Margit, Reik Károly, Löwy Mihály, Löwy Sándor (ördögök), Hesz Irén (cigányleány), Hesz Olga (román lány), Paladie Péter (csikós), Kiss Gyuláné (cigány nő), Gál Gizi (bohóc), Duca Nikolae (román legény), Kiss Nusi (szobalány), Schwartz Erzsébet (cigány lány). Jelmez nélkül: hölgyek: Braun Fülöpné, Chirila Jusztinné, Ottlakán N.-né, Hollósy Kálmánné, Magyar Vilmosné, özv. Fekete Lajosné, özv. Somló Jánosné, Erdősné (Nagyzerind), özv. Heszné, Wéberné, Juhász-Nyitó Pálné, Kroubszkyné, Zachariás Böske, Löwinger Rózsi, Margoldné (Szent Anna), Zimmermanné (Szent Anna), Gantterné (Szent Anna), Gallay Kálmánné (Arad), Weiszné (Simonyifalva), özv. Szőke Jánosné (Simonyifalva), dr. Popovitiu Györgyné, Beck Mórné, Mayitai Adolfné, Löwinger Péterné, Löwy Ignácné, Sándor Dzsóné, özv. Spitz Simonné, özv. Löwy Károlyné, Steiner Ferencné, Fon Sándorné, Kardos Ignácné, Grecsner Károlyné, Schmiédrt Flekné, Mátray Jyözöné, Vaály Elemér-

Kor a zálogházból visszatért, azt látta, hogy Óryék konyhájában egy jól kifejezett pulyka sült. Megkérdezte, hogy honnan vették a pulykát, előbb Óryék nem akarták megmondani, később azzal a feltétellel, hogy megesküszik, hogy nem árulja el senkinek, elmondták, hogy a pulykát Beregszászyéktól lopták. Azután Veres Ida beállt Beregszászyékhoz. Ugyanazon a napon megkezdődött a szellemek játéka. A ködöbálások napról-napra folytatódtak és az tegnapelőttiig tartott, ameddig Veres Ida egy dobás következtében beteg lett. A fenti esetről Beregszászy jelentést tett a rendőrségen, ahol azonnal gyanus volt az eset és valószínűnek tartották, hogy „a dobálódzó lelkeket” a házmesteréknél kell keresni, akik attól féltek, hogy Veres Ida elárulja a pulykalopást és ilyen módon akarták elűzni a házból. Óry Jánost a rendőrség letartóztatta, a ki egyelőre tagadja, hogy valami köze lett volna a titokzatos szellemekhez.

HIREK.

Takarítják a havat.

(Védekezés az árvízveszedelem ellen.)

A hózivatar megszűnésével a város vezetősége megtette az intézkedéseket az utcákon felhalmozódott hatalmas hótorlaszok eltakarítására. Ma jókor reggel már serényen folyt a munka. Több száz ember és sok kocsis dolgozott, hogy a közlekedést szabadabbá tegye. A műszaki bizottság dr. Robu János főpolgármester intézkedésére megvizsgálta és kiegészítette az árvízvédelmi eszközöket, nehogy az esetleges gyorsan beálló hóolvadás katasztrófális árvízveszedelemmel fenyegetse a várost.

— **A királyi nász.** *Mariora* kir. hercegnő és *Sándor* szerb király egyházi eljegyzését február hó végén tartják meg. A szerb király február huszadikán érkezik Cotrocenibe *Pasics* miniszterelnök és *Nencio* külügyminiszter kíséretében. Az esküvőt valószínűleg júniusban fogják megtartani Belgrádban. *Sándor* király megbízásából Bucurestibe érkezett *Jovanovic* szerb festőművész, hogy *Ferdinánd* király, *Mária* királynő és *Mariora* hercegnő portréit megfestesse. A festőművész versei születési, számos portrét festett néhai *Ferenc József* királyról.

— **Megakadtak a magyar-osztrák tárgyalások.** Budapest. A magyar-osztrák pénzügyi tárgyalások megakadtak. Hire jár, hogy az anyagot választott bíróság döntése alá bocsátják. A választott bíróság elnöke egy svéd vagy norvég államférfi lenne, tagjai pedig magyar és osztrák kiküldöttek.

— **Babits állapota javul.** Budapest. *Babits Mihály*, a jeles magyar költő túl van a krízisen. *Babits* súlyos természetű influenzán esett át.

— **Védekezünk a kiütéses tífusz ellen.** A cluji egészségügyi főfelügyelőség ma rendeletet küldött a városi orvosi hivatalhoz, amely szerint szigorú rendszabályokat kell alkalmazni az esetleges kiütéses tífuszjárvány megakadályozására. A rendelet előírja, hogy különösen a cigánynegyedeket vizsgálják meg az egészségügyi kiktüldöttek. A városi egészségügyi bizottság legközelebbi ülésén foglalkozik a rendelettel és megteszi az intézkedéseket a járvány megakadályozására vonatkozólag.

— **Szamárköhögés Aradon.** Az aradi gyermekek között a napokban egy súlyos, veszedelmes járvány ütötte fel a fejét. Az aradi orvosi hivatalban már eddig is több számar köhögést jelentettek be. Dr. Cucu Vazul városi főorvos felhívja a szülőket, hogy óvakodjanak gyermekeiket olyan házba vinni, ahol a szamárköhögésben megbetegedett gyermek van. A gyakorló orvosokat felhívja, hogy az általuk kezelt szamárköhögésben megbetegedetteket jelentsék be.

— **Vázsonyi betegsége.** Budapesti távirat alapján megírta az Aradi Közlöny, hogy *Vázsonyi Vilmos* beteg. Most azt táviratozzák Budapestről, hogy *Vázsonyinak* középfülfőgyulladás van, amely any nyíra súlyosbodott, hogy műtétet kellett rajta végrehajtani. Állapotában nem állott be javulás, fájdalmi nem szüntek meg, hanem egyre fokozódnak. Az orvosok konziliumot tartottak felette.

— **Az Izr. Nőegylet estélye.** Február 14-én este 9 órakor megtartandó jótékonyestély iránt óriási érdeklődés nyilvánul meg. A mulatságot hangverseny előzi meg, mely után a festőien átalakított kisteremben pompás amerikai bar áll a közönség rendelkezésére. Szébbnél-szebb és csakis értékes tombolatárgyak fognak sorsolásra kerülni. Az estélyre külön meghívót az egyesület nem bocsát ki, hanem szívesen lát mindenkit, aki emberbaráti akciójában jó szívet támogatja.

— **Köszönte a „Medve” védő-ya Pometeri okortát használjon.** Kapható mindenütt!

— **Nem jött meg a határkiigazító bizottság.** Az Aradi Közlöny megírta, hogy a határmegállapító bizottság értesítést küldött a város vezetőségéhez, hogy a nagy hófúvás miatt csak vasárnap délután érkezhettek meg Aradra. A város vezetősége minden előkészületet megtett a bizottság fogadtatására, azonban tegnap sem érkezett meg. A polgármester nem tudott felvilágosítást adni a késedelem okáról, mert erre vonatkozólag ezideig semmi értesítést nem kapott.

— **Bérbeadják a város konyhakertészetét.** A gazdasági szék ma délutáni ülésén elhatározta, hogy a város konyhakertészetét, melyre a város gazdasági intézősége eddig nagyon sokat ráfizetett, árlejtés útján felesgazdaságba fogják kiadni. A gazdasági szék ilyen irányban javaslatot tesz a tanácsnak.

— **Kerekes Mihály eltemették.** Budapest. A hirtelen elhunyt *Kerekes Mihály* nemzetgyűlési képviselőt tegnap nagy részvét mellett temették el. *Kerekes* képviselőt *Rassay Károly*, *Bározy István* és *Drözdy Győző* bucsuztatták.

— **Eljegyzések.** *Kleindl Magda* és *Óry Beni* jegyesek.

Ifj. Gecse Károly, a buzsáki gazdaság számtartója vasárnap tartotta eljegyzését *Rudolf Boriska* urleánnyal (Gá.) Minden külön értesítés helyett.

— **Közönségnyelváltás.** A Román Nőegylet által február 2-ikán rendezett álarcos és jelmez-bál alkalmával *Grigorovici*, *Julian Teodor*, *Dr. Lazar Nichin*, *Dr. Halmagian*, *col. Sambateni*, *Nicorescu*, *cap. Ivanescu*, *Dr. Aurel Popoviciu*, *cap. Eftimescu*, *cap. Stroescu*, *Ta'ar*, *Rozescu*, *vzu. Al. Mihailovic*, *General Mann*, *Dr. Klein*, *col. Georgescu*, *loc. Oltean*, *Aurel Demian*, *col. Slavescu*, *col. Carp*, *capit. Constantinescu*, *Eugen Feier*, *maior Savoia*, *cap. Mainescu*, *Bocu*, *dr. St. Tamasdan* egyenkint 10 leies, *Radu Ursu*, *T. Mics*, *Dequlin*, *Jura*, *loc. Malescu*, *Dirlea Anestiu*, *dr. Demian*, *cap. Scher* egyenkint 20 leies, *Gritta Dragonir* 30 leies, *dr. Mladin Cighi*, *dr. Petrucci Lucuta*, *dr. L. Tamasdan*, *dr. Olari*, *Liviu Ispravnic*, *dr. Burdan*, *dr. Ispravnic*, *dr. Pascuti*, *dr. Costina*, *Sulut*, *dr. Robu*, *Camil Antonescu*, *dr. Marcus*, *Mincu*, *Mita Raicu*, *dr. Vicas*, *Trifu*, *Lugojan*, *loc. col. Movila*, *Cornel Wild* 40 leies, *dr. Bradean* 60 leies, *dr. Anghel*, *dr. Jancu*, *dr. Botoc* 70 leies, *dr. Ciclo Pop*, *dr. N. Suci*, *dr. Beles*, *Desideriu Laszlo*, 100 leies és *dr. E. Miclosi* 140 leies felülfizetéssel voltak szívesek a jótékonyestély támogatni. Ezen adakozásokat hálás köszönettel nyugtázza — a román nőegylet.

— **Megőrült betörő.** *Volinszky Antal* a *Färber-féle* betörők egyike, akire fogsága alatt több más lopás és rablás elkövetése is rábíronyult, az utóbbi napokban nagyvonalúan viselkedett cellájában. A fogház orvosa megvizsgálta *Volinszkyt* és konstataulta, hogy a betörő megőrült. Ennek alapján előterjesztést tett az ügyészségnek, hogy *Volinszkyt* elmeorvosintézetbe szállíttassák. A vizsgálóbíró az ügyészség rendőlete alapján a mai napon elrendelte a betörő elmeben állapotának megvizsgálását.

— **Községek pereskedése a Maros miatt.** *Hidegkut* és *Paulis* községek között folyik a Maros, melynek tavaszi áradása gyakran határeltolódást eredményez a két falu között. A földterületek illetén eltorlódása már 1856. óta állandó civódás és huzavona tárgyát képezi a községek között. *Paulis* nemrégiben pert is indított emiatt *Hidegkut* ellen. Ma délelőtt volt a peres ügy felelőbírói tárgyalása, amelyen azonban a bíróság nem hozott határozatot, hanem elrendelte az előkészítő iratok beszerzését.

— **Tiltott határátlépés.** *Bárdossy László* aradi fiatalember, aki tiltott határátlépés miatt a sibiui hadbírósnál 5 héti volt vizsgálati fogságban, ma az aradi törvényszék büntető tanácsa 4 heti fog-

ságra ítélte, amelyet a vizsgálati fogsággal kitöltöttek minősített. *Medgyesi György* gyulavári lakos ugyancsak tiltott határátlépésért 4 heti fogházat kapott, míg *Velemák György* Oroszországból hazatért magyarországi lakost, aki a közeli *Kispereg* községbe szökött át irások nélkül, 6 heti fogházra ítélte a törvényszék.

— **Uj hivatalos órák a rendőrségen.** Az aradi államrendőrségnél továbbbi intézkedésig a holnapi nappal megváltoznak a hivatalos órák. Eddig délelőtt és délután voltak a rendőrség hivatalaiban hivatalos órák. Holnaptól, 14-étől kezdve azonban egységes hivatalos órák lesznek, még pedig délelőtt 8 órától délután 2 óráig.

— **Büntetés hamisított italkérj.** Megírta az Aradi Közlöny, hogy a város megbízásából *dr. Luszt Ferenc* városi orvos egészségügyi razzliákat tartott Aradon, amely alkalommal igen sok visszaélést tapasztalt. Több üzletben hamisított borokat, konyakot és rumot talált. Nyolc aradi kereskedőnél talált *dr. Luszt Ferenc* súlyosabb visszaéléseket. A kereskedők névsorát a városi orvosi hivatal megbüntetés végett felterjesztette a cluji egészségügyi főfelügyelőséghez, ahonnan ma értesítés érkezett, amely szerint a kereskedőket 3—400 leire büntetik meg. A főfelügyelőség ítéletét a kézhezvételtől számított 5 napon belül megfellebbezhetik az aradi törvényszéknél.

— **A parasztpárt programja.** *Eucuresti*. A parasztpárt tevékenyen vesz részt a közeli választásokban és tíz pontból álló programmal fordul a választókhoz. Ezek között szerepelnek: a közigazgatás decentralizációja, a városok, községek, megyék helyi autonómiaja, az agrárreform, tökéletes végrehajtása, a csendőrség megszüntetése, a rendőrség és különösen a sziguranca teljes átszervezése, a munkásjólét szabályozása, a nemzeti kisebbségek jogainak elismerése, a progresszív jövedelmi és vagyonadó, a háborus vagyonok elkobzása, a közpénzek ellenőrzése és az egy éves katonai szolgálati idő.

Miért ezik a leu?

CLUJ. *Dr. Barsan* a pénzügyi tanács tagja az RTI. tudósítójának nyilatkozott a leu helyzetéről. Kifejtette, hogy a leu árfolyamának állandó esését a lezárolás okozza. A valuta romlásának legfőbb oka a belső konszolidáció hiánya. — *Csehszlovákia* példája mutatja, hogy a belső konszolidáció megnyit jelent a valuta megmentése tekintetében. Azt hiszi, hogy a kormány három hét alatt nagyon keveset tehetett még, de mindent meg fog tenni a gazdasági helyzet helyreállításáért. (RTI.)

Február 14., 15., 16., Zsidók multja és jövője == idény szenzációs kulturfilmje, AZ APOLLOBAN.

kedd, szerda,
csütörtök

Az előadások 5, 7 és 9 órakor kezdődnek.

11522

Irodalom és művészet.

Barics Gyula bucsuja.

Holnap vonatra ül az aradi színház-bajáró közönség kedvence: Barics Gyula, hogy eltávozzék sikereinek színhelyéről és Hamburgban hajóra szállva, Amerikába utazzék új sikereket és dollárokat keresve. Kilenc esztendőig volt Barics tagja az aradi színháznak. A közel egy évtized alatt a közönség szeretetébe fogadta a vérbeli művészt, aki most a jéréket akarja meghódítani. A távozó művész az Aradi Közlöny után bucsuzik el szeretett közönségétől a következő sorokban:

Körülményeim arra készítettek, hogy bucsút mondjak Arad közönségének, amely szívemhez nőtt és messzi otthonomtól az Újvilágban keressem a további érvényesülést. Kilenc esztendőig élveztem az aradi közönség szeretetét és nagyrabecsülését. Olyan kincs ez, amelyet életem végéig meg fogok őrizni. Bármiként is menjem a sorom a tengeren túl, hálfával gondolok vissza Aradra, amely otthonomná lett s a melytől fájó szívvel mondom ezúttal bucsút. El azonban bennem a remény, hogy ez az érzelmes bucsú nem örökre szól, mert szívem vissza fog húzni az én kedves aradi közönségemhez. Csakán azt kérem, hogy a viszontlátásig őrizzen meg emlékezetében az aradi közönség. Barics Gyula.

HETI MŰSOR:

Kedden: A tündérek cselédje. (A. bérlet.) Bemutató előadás.

Szerdán: A tündérek cselédje. (B. bérlet.) Másodszor.

Csütörtökön: A tündérek cselédje. (C. bérlet.) Harmadszor.

Pénteken: A tündérek cselédje. (A. bérlet.) Negyedszer.

Szombaton d. u.: Az ördög mátkája, ifjúsági előadás. Este: A tündérek cselédje. (B. bérlet.) Ötödször.

Vasárnap d. u.: A kék mazur. László Andor felléptével. Este: A tündérek cselédje. (C. bérlet.) Hatodszor.

A Modern Kabaré heti műsora: Egész héten „5 Femani 5” — „Nikita” — Georgescu Buzau. — „Tanácsos ur” — „Civíl ruha” — szőlők duettek. Reggelig parkettánc.

A tündérek cselédje. Ma este lesz a legnagyobb sikerű amerikai operett bemutatója, melyre az összes jegyek elővételben kelttek el. Végtelen mulatós szöveg telivér amerikai zene és az elsőrangú szereposztás eleve biztosítja az operett nagy sikerét. A színház igazgatósága új díszleteket készíttetett és Jakabffy főrendező nagy ambícióval dolgozik azon, hogy a Tündérek cselédje minél tökéletesebb előadásban kerüljön az aradi közönség elé. Horváth Mici, ki a címszerepet játsza, gyarapítani fogja sikereit. Halmos Mici, Szeghő Lili, Zilahy Irén, Benkóné és Gömörly Emma hálás szerepekhez jutottak. A férfiak közül László Andor játsza a milliomos fiút, Inke Bowden várnőnőket, ki ezt a szerepet számtalanszor játszotta Budapesten a Scala színházban. Sebestyén Jenő Madame Lucy, a divatruház főnököt játsza. Sebestyén Jenő tanította be az összes

táncokat. A betanítás nehéz munkáját Gellért Pál karnagy végezte. A Tündérek cselédje vasárnap estig van műsoron.

* Vasárnap délután a Kék mazur, László Andor és Horváth Micivel a főszerepekben van műsoron.

* Szombat délután ifjúsági előadás. Oéczy István nagyszerű népszínműve, az Ördög mátkája van szombat délután műsorra tűzve. A színház igazgatósága kéri a tanítványokat, hogy a jegyek elvételéről kellő időben gondoskodni sziveskedjenek.

* Haladás előadás. Családias, meleg hangulatban folyt le a szombat délutáni Haladás előadás, amelynek műsorát Reich Lenke ügyesen elmondott és megtapsolt szavalafta nyitotta meg. Schlotz Margit, Sarolta és Reiter Magda tetszéssel fogadott határozatos zongoranyitánya feltűnést keltett. Szokolay Margit egyszerű, meleg bensőséggel énekelt egy kedves dallamot, melynek zongorakíséretét Lassner Elza adta. Nagy Zoltán folytatta előadását a vallásról, majd egy idevágó Arany János költeményt szavalt el. Gróf Margit nagy hatással játszott egy Gounod zongoradarabot s a műsort Ocskay Mihály három gyönyörű dal eléneklésével zárta be. Az átértett, művészi éneklést Gellért Pál karnagy zongorakísérete tette még értékebbé.

* Modern Kabaré új műsorának őszinte és meleg sikere van minden este. A bohózatokban vezetős szerepet játszó Keleti Manci, Mezey Lantos, Faludy, Lévy, stb. egytől-egyig tehetségük és tudásuk legjavával szórakoztatják a kabarét esténként zsufolásig megtöltött közönséget. A ma esti előadás az „5 Femani 5” a kis „Nikita”, Georgescu Buzau és La Belle Dorina a műsor attrakciói, mind fellépnek. Szerdán délután fél négy órakor kedélyes délutáni rendez a kabaré félhelyárakkal, óriási kacagató műsorral. Jegyek már válthatók. Reggelig parkettánc.

* Shimmy ballada. Ifj. Klein Mór helybeli könyvkereskedő cég kiadásában igen izléses és szép kiállításban ma hagyta el a nyomdát Gárdonyi Jenő író „Shimmy Balladája” melyhez a jól ismert dr. Ungár Jenő írt muzsikát. A szellemes szöveggel, a könnyed, kedves zene szervesen függ össze vidám kabarédallá, amely valószínűleg rövid időn belül egész Aradon népszerű és közkedve lesz. A zenefűzet stílusos címlapját Belezna István festőművész rajzolta.

Sport.

— Tavasz labdarúgó idény —
Tavasz. Budapest. Vasárnap megkezdődött a tavasz labdarúgó-idény. Bár tavasz még nincs, sőt ellenkezőleg, a lélek megfagyott az emberben, a Ladányi-díjért mégis hevesen küzdöttek. A győztes a NSC lett, amely a FTC-t 3:2 (0:2) arányban verte. Az MTK és a 33 FC. között barátságos mérkőzés volt, amely 3:2 (1:2) arányban a 33 FC. vereségével végződött.

Mozl.

A zsidók multja és jövője.

(Nagy kultúrét az Apollóban.)

Arad művelt társadalmának széles körökben megnyitkozó felügyelése várja „A zsidók multja és jövője” című nagyvonalú kulturtörténelmi film mai bemutatóját, melyet az Apolló színház sok gondal készített elő. Ahol a modern filmkultúrának ez a szinte páratlanul álló műreke mozivásznonra került, nemzeti és valláskülönbség nélkül vonzza magára a civilizált emberek tízezreinek érdeklődését és irányította a szunnyadó lelkek ráébredését a zsidóság egyre jobban kiszélesedő nemzeti mozgalmára, melynek felszava: újjáépíteni Zsidóországot, hazát adni a honatlanoknak!

Ha emberekben még kételyek vannak a zsidóság őszinte és emberies mozgalmával szemben, ez a film kiegyensúlyozza az ellentétes meggyőző déseket, mert lángoló bizonyítékként vonul el szemünk előtt a zsidó nép multja tengernyi könnyével, felmérhetetlen szenvedésével, kivertésének véres emlékeivel. A spanyol inkvizíció, a Dreyfus-pör, az orosz pogromok, Tiszaszász... mind, mind szörnyű dokumentumként ködlenek elénk a zsidó nép multjából.

A szomorú multból felvázoló emlékek dr. Herzl Tivadar, a zsidó nemzeti mozgalom megteremtőjének és első profétájának életén keresztül szűrődnek felénk. Emberfeletti erőket irányítják a hatalmas koponyájú, melegsívű proféta tetteit. Bebarangolja csaknem az egész világot, tisztelget a pápánál, a török szultánnál, felkeresi még a despotizmus szellemétől áthatott orosz udvart is, hogy támogatókat keressen örök kivertésre ítelt zsidótestvérei számára. Utazik, agítál, beszédeket mond, egyetlen napot sem tölt dologtalanul, míg aztán a kimerültség ágyba nem dönti s a szíve, a nemesen érző szíve meg nem áll.

Ime néhány széles ecsetvonás a bemutatásra váró filmről, melyet a stílusos kortörténelmi motívumok s a finom művészi nüanszok tesznek egészzé s emelnek utólrhetetlen tökélyre. A fő megjelenetek szinte macukkal ragadják a szemléltet oly káprázatosak és mélyhatásúak. A szereplők művészi teljesítménye több a színjátszásnál. A főszerepben a világhírű Schildkraut megrázó naturalizmussal érzékelteti a fájó zsidó multat. Tekintve a film monumentális voltára, az Apolló a szokásos 4 előadás helyett három előadást tart délután 5, este 7, meg 9 órai kezdettel. A színház helyisége kellemesen látva van.

* Az Inke-pár az Urániában. (A megfagyott gyermek reprize.) A közönség köréből jövő felkérésre az Uránia színház újra műsorra tűzte a báró Eötvös József „Megfagyott gyermek” című örökszép drámai költeménye után készült nagyszerű filmet. A drámai hangulatokkal átszőtt gyönyörű filmet a szereplők között látjuk az aradi színház közkedvelt tagját, Inke Rezsőt és

feleségét, akik mint moziszínészek is kitűnően megállják helyüket. A címszerepet a kis Szécsi Ferkó játsza s alakítását nem egy felnőtt mozistár is megirigyelhetné. A drámai filmet még kedden tartja műsoron az Uránia, melynek helyisége kellemesen fűtve van.

Közgazdaság.

A valutapiac.

Aradi valutárák (február 13.):
Dollár 134 —, márká 0.70 —,
dinár 1.85 —, szokol 2.55 —,
magyar korona 0.21, budapesti kifizetés 4.85 —, bécsi kifizetés 50 —, berlini kifizetés 0.88 —,
francia frank 13 —, prágai kifizetés 2.50 —.

Bucuresti kursok (febr. 13.):
Napoleon d'Or 460, francia frank 10.95, angol font 545, lira 6.12, márká 0.68, dollár 130 osztrák korona —, sokol 2.50, magyar korona 0.28.
Kifizetések: Páris 11.25, London 572, Berlin 0.67 —, Milano 6.50, Prága 2.50, Newyork 130.

Zürichi nyitás (febr. 13.): Berlin 256, Newyork 514, Milano 2480, Prága 970, Budapest 80, Zágráb 160, Bucuresti —, Varsó 15, Bécs 18, lebélyezett osztrák korona 8.

Budapesti nyitás (február 13.):
Napoleon d'Or 2540, angol font —, dollár 660 —, francia frank —, lengyel márká 20.25, márká 386 —, lira —, osztrák korona 9.87, rubel 51.5, leu 512, sokol 1215, dinár 838.

Zürichi zárlat. Berlin 252.50, Amsterdam 190.75, Newyork 513, London 2220, Páris 4370, Milánó 2455, Prága 970, Budapest 80, Zágráb 160, Varsó 18, Bécs 15, osztrák lebélyezett 8.

Budapesti zárlat. Napoleon d'Or 2525, angol font 2840, dollár 658, francia frank 5575, lira 3125, rubel 50.5, leu 509, szokol 1212, svájci frank 126.50, dinár 835, holland forint 241, márká 325.

— A pécsi járási gazdasági takarékpénztár 1921. évi rendes közgyűlést vasárnap, f. hó 12-én tartotta Magyarpécskán a részvényesek nagy érdeklődése mellett. Rokszin János ügyvezető-igazgató terjesztette elő az évi zárszámadásokat, melyeknek alapján 47000 Lei tiszta jövedelmet mutatott ki, melyből részvényenként 5 Lei 50 b osztanak ki s mintegy 15000 lejjel szaporítják a tartalékalapot. — A közgyűlésen megválasztott igazgatóknak Rokszin János, Fazekas Lajos, Veres Gyula, Gaál Pál, Kurunzi Sándor, Katona Mihály, Koncz Lajos, Molnár István, Scherer Konrád, Kovács Mátyás. Fzen szépen virágoz s alig 15 éve fennmar takarékpénztár legközelebbi közgyűlése 1000000-ra emeli fel alap-tőkéjét.

A szerkesztésért:
KÁROLY JÓZSEF
felel.

Február 14-én, kedden utóljára MEGFAGYOTT GYERMEK REPRIZE AZ URANIÁBAN.

NYILTÉR.

Az ezen rovat alatt közlöttekért nem vállalunk felelősséget. Nyilatkozat.

Egyes aradi naplapok szombati számaikban olyan tudósításokat közltek, hogy engem az aradi rendőrség címbeltörlesztéért pénzbírsággal sújtott. Az így helyes megvilágítására tartozom kijelenteni a következőket:

Még 1920. április 1-én az akkori városi prefektúra kötelekbe léptem mint napidíjas román fordító, hogy közigazgatási gyakorlatot nyerjek. A különálló városi prefektúra megszűnte után dr. Robu János főpolgármester az egyenes kivánságára a polgármestert hivatalba léptem át ahol a titkári teendőket bízták meg. Ezt a hivatalomat 8 hónapig be is töltöttem amire tanum maga Robu János dr. főpolgármester az a napilapok közigazgatási tudósítói és még számosan az állásban való véglegesítésemet nem kártnam, mert ismétlem, nem kívántam a város szolgálatában maradni, mert ezt anyagi helyzetem sem tette szükségessé csupán közigazgatási gyakorlatra akartam szert tenni. Érdekes hogy az államrendőrség által hivatalosan és minden személyi adat bemondása nélkül kiállított személyazonossági igazolványon mint polgármestert titkár (secretar la primăria oraşului) szerepelek és csodálkozom hogy akkor mérhetetlen távol minden képviselőválasztástól. — miért nem távolított ez ellen senki.

Az egész ügyet csak valamely elismert korteszéközvények minősíttem, ami kifűnik abból is hogy Grita rendőrprefektus ur közölte velem hogy kiadottan egyenes feljelentésre járt el ellenem és amikor elítelt csak a törvény betűhöz ragaszkodott szigorúan. Az a véleményem hogy ilyenkor a választások előtt az általa korteszéközvények nem mennek ritkaságzámba. Az ítéletet különben megfellebbeztem.

Arad, 1922. február 13. Fiszán János pártunkivüli képviselőjelölt.

Katonai Strandfürdő, igazgatósága 1922. évi fűrdőidényre, a Str. I. L. Bratianu (Weitzer-u.) 1. sz. I. emelet 2. sz. ajtó alatt naponta d. n. 2 órától 4 óráig megkezdli bérleti előjegyzéseit. A régi bérlok kabinjai február hó 25-éig fentartatnak. A bérlet előjegyzése alkalmával a bérleti összegből 100 Lei letizetendő. 548

Calle Ferate Romane Directiunea Regionala Arad. No. 1390-1922. PUBLICATIUNE. Se aduce la cunoştinţa generală că în ziua de miercuri 1 Martie 1922. ora 12 a. m. se va ţine licitaţie la Direcţiunea Regională VI. C. F. R. Arad Serviciul L. pentru furnitura de traverse pentru cale normale principale şi vicinale: C1. Poz. II. I. traverse de stăjar 2.70 15-25 10.000 buc. C1. Poz. II. 2. traverse de stăjar 2.50 15-25 40.000 buc. C1. Poz. II. 47. traverse de stăjar 2.20 14-20. 5.000 buc. C1. Poz. II. traverse de fag. 2.50, 2.60, 2.70 15-25. 200.000 buc. C1. Poz. II. traverse speciale de stăjar 300 m². Independenţă condiţiunile contractului tip 11 180 şi de speciale. Pentru orice informaţiuni se cere în orice zi de lucru între orele 8-13 la Serviciul de Intenţinere Direcţiunea VI. Regională Arad II Etaj. No. 19. unde se pot lua deslusirile necesare caet de sarcini, dimenziunile traverselor speciale etc. Invitaţiuni speciale nu se vor face. Arad, la februarie 1922. 561 Directiunea Regionala Arad.

Apró hirdetések.

Tudnivaló az apróhirdetésekről:

Az apróhirdetések díját szavak szerint számítjuk. Minden szó hirdetési ára 75 peng. Vastagabb betűvel 1 lei 50 peng. A vastagabb betűvel kívánt szavakat aláhúzással kell jelezni. Hirdetéseket délután 5 óráig vehetnek fel. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. A legkisebb hirdetés ára 10 szóig 7 lei 50 peng. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető megváltoztassa.

Házasság.

HARMINCHÉT ÉVES Iparos házasság céljából megismerkedne egy 25-37 év közötti hajadonnal, vagy özvegyvel, aki önálló üzlettel vagy némi hozománnyal rendelkezik. Gyermek is lehet. Csak teljes című levelekre válaszolok. Leveleket „Jövő boldogság” jellegre a kiadóba kér. 574

Alkalmazás.

EGY ügyes fodrásznő azonnal felvételt kér. Strada Consistorului (Batthyány-utca) 23. 100

TANULÓNAK jó erkölcsű fiú fűszerkereskedésbe felvételt. Cím a kiadóhivatalba 545

MÉRLEKÉPES könyvelő a délutáni órákban könyvelést vállal. Cím Kelet hírlapirodában. 11521

FIATAL HAZASPAR házmesteri állást keres. Gyorsáru épület I. em. Besti György. 566

FŐZNI TUDÓ jobb mindenese leány felvételt Strada Pescarului (Thököly Imre-utca) 3. 571

EGY fiatal borkereskedő segéd felvételt. Cím a kiadóban. 570

JÓNEVELÉSŰ leány kis gyermek mellé ajánkozik. Strada Secerei (Sarlok Domokos-utca) 20. 572

EGY jobb leány, ki háztartásokban segédkezik egy gyermek mellé felvételt Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca) 40a) II. emelet ajtó 4. 11716

ÖGYES PÉNZTÁRNOKNŐ, egy fiatal segéd azonnali belépésre kerestetik Gusztáv Dürer cégnél. 573

JEGYZŐSEGÉDNEK ajánkozik pénzügyi tisztviselő ki adóügyekben és jegyzői segédmunkálatokban teljesen járatos. Románul fogalmaz a beszéd is keveset. Alánlatok „Jogvédelem” jellegén Kelet hírlapirodában Arad, kéretnek. 11522

Lakás.

EGY külön bejárattal elegáns tisztán burorozott szoba fűrdőszoba használattal, esetleg előszobával együtt, lehetőleg kosztál, belvárosban keresetlik. Cím: Kelet hírlapirodában. 11522

Vétel és eladás.

BÉKEBELI mozdony négytűs finom damaszttal asztalneműk teljesen újak. Kézírással fehérneműk antik ókszer, korcsolya eladók. Strada Consistorului (Batthyány-utca) 3. 569

MEGVÉTELRE KERESÉK 1.500.000 darab duplán préselt téglát 20.000 darab fedőcserepet, 50 waggon cementet. Ajánlatok azonnali szállításra. Löbl keresk. Iroda Brassó, Kapu-utca 61. 568

BUTORDARABOK eladók. Cim Strada E. Ghiba Birta (Varjassy József-utca) 9. szám. 576

EGY rövid fekete zongora eladó Strada Eminescu (Deák Ferenc-utca) 42. II. emelet 22. 11716

DENATURÁLT SZESZ és Schellack kap ható Hálók festéküzletében Piaţa Avram Iancu (Szabadság-tér) 22. Színház-épület. 575

VILLANYMOTOR 3 fázisu, 110 Volt, 42 periodus megvételre kerestetik. Ajánlatokat Központi-szálloda portásához kérek. 11522

MINDENKINÉL TÖBBET FIZETÜNK képekért, bronz, márvány és porcellán figurákat perzsa szmirna argamant-szőnyegekért török kendőkért, antik és modern butorokért, zongorákért modern és antik dísz tárgyakért, japán vázákért régi ezüst és arany műtárgyakért, mindennemű műbecsű réziségekért. Szépművészeti Salon Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca) Orfűtáypalota. 11911

AJÁNDEKTÁRGYAK legolcsóbb beszerzési forrása a Salon Artistique (Fischer Eliz-utca.) Antik és modern porcellánok butorok, szobrok, figurák vázák, festmények metszetek perzsa szőnyeg, ezüstművek vétele, eladása, cserélése és bizományba vétele a legelőnyösebb feltételek mellett. 11691

PIANINOT, zongorát gyöngyökkel briliánsokat magas árrban veszek. Leveleket „Piano” jellegre a kiadóhivatalba kérek. 12021

GYÖNYÖRŰ BŐR ÉS SZALON GARNITURA olcsón eladó a Szépművészeti Szalonban Orfűtáypalota. 12111

VÁSZNAK schifonok és zephrek olcsón szerezhetők be STRASSER divatruházásban szemben a Lutheránus-templommal. 403

Uzletek.

BÉRBEADÓ a „Katonai strandfürdő” telepén levő vendéglő valamint konyhakertészetre alkalmas 2 kat. hold szántó, Feltételek megtudhatók Strada Bratianu (Weitzer János-utca) 1. szám I. emelet 2. sz. ajtó alatt naponta délután 2 órától 4 óráig ahol uszómester és kabínosok (férfiak és nők) is felvételnek. 563

Különféle.

MEGALÁPITANDÓ épület és fűtési telephez társ kerestetik telep van. Ajánlatokat „Sürgős” jelleggel a kiadóhivatalba továbbít. 536

Ha nem akar hirdetésével a kiadóhivatalba fáradni úgy feladhatja a következő helyeken:

WALLINGER ISTVÁN hirdetésfelvételi irodája Str. S. Brancovici (Lázár Vilmos-utca.)

„KELET” hírlapfelküldő és hirdetésfelvevő iroda Str. Alexandri (Salac-utca) 1.

HAASZ ügynöksége Strada Eminescu (Deák Ferenc-utca) 2.

MANDL, Bulevardul Regelé Ferdinand I. (Boros Béni-tér) 15. szám alatti papírüzlet.

SZIRMAI adásvételi irodája Str. Tribunal Axente (Damjanich-utca) 14.

III. KLEIN MÓR könyvkereskedésében Bulevardul Regina Maria (Andrássy-tér) 12.

„VICTORIA” alkalmas kereskedelmi iroda Piaţa Avram Iancu (Szabadság-tér) 16.

FRIEDMANN ingatlansforgalmi irodája utján Str. George Baritiu (Rákóczi-utca) 1.

Könyvkötészeti tanulóleány felvételt. Cím a kiadóhivatalban.

FRANK JOZSEF aranyműves és ékszerész ARAD, Str. Moise Nicoara (Petöfi-u.) 1. Magánosoknak, ékszerészeknek legfinomabb briliáns és arany ékszerek átalakítását vállalja. Mintaszerinti megrendeléseket, ékszermunkákat pontosan és szakértelemmel végez. 588

Ritka alkalmi szerencséjét. Felhasználhatja bárki, mert Arad legjobb iparágak egyike alkalmat nyújt kisebb-nagyobb tőkék jól jövedelmező elhelyezésére tetszés szerinti idő és feltétel mellett az elhelyezendő tőke biztosításával. Bővebbet: 11621 Wallinger hirdetőjében, (Földes-patika kapujával szemben.)

Tervezéseket, művezetést, beton és vasbeton munkákat, továbbá építkezéseket, átalakításokat és javításokat vállalja és a T. építő közönség szíves megbízásait kéri: 566 Virág Kálmán építőmester, Bul Carol I. (Erzsébet-körut) 59

Szülőoltványok, amerikai alanyvessző garantált fajtisza kapható: CASPARI FR.-nél Medgyesen. Tessék árjegyzéket kérni! 4785

Köhög Ön! Vegyen: Eucalliptust, valódi EIBIS, Bajor maláta, Pemeterű, Mez cukorka keveréket. 10. dkgr. 4.- Lei Gábor Miklós csokoládé és cukorkagyár lerakot Str. Alexandri (Salac-u.) 1.

600 m/m nyomtávu 70 HP. 4 csatlós Schwartzkopf be lini gépgyárában 1917. évben épült Iparvasuti mozdony, teljesen jó állapotban 543 eladó. Megtekinthető: Bródy Testvérek üzemében TIBISCU (Zsuppa via Caransebes.)

Szerszámok „Prompt” Építkezési vasalások Technikai áruk Emelőgépek 10802 Obernik és Drucker Timisoara (Temesvár), Józsefváros, Str. I. C. Bratianu (Uri-utca) 12. sz. Csodás hatású arczépítő és finomító a Földes-féle MARGIT-CREME Zsírtalan, ártalmatlan, rögtön szépít. Szepők, májfoltok, bőrtakák, ráncok, redők, minden bőrbaj párnapi használat után megszűnnek. Az arc rosás tőde hamvas lesz. 10841 Dr. Földes és Hehs Aradon.